

Renata Jagodzińska

"Słownik realizmu socjalistycznego",
red. Zdzisław Łapiński, Wojciech
Tomasik, Kraków 2004 : [recenzja]

Literaturoznawstwo : historia, teoria, metodologia, krytyka 1 (2), 237

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Renata Jagodzińska

SŁOWNIK REALIZMU SOCJALISTYCZNEGO

Redakcja: Zdzisław Łapiński, Wojciech Tomasiak, TAIWPN Universitas, Kraków 2004, 448 s.

Do wybitnych walorów poznawczych tej publikacji nie trzeba czytelnika przekonywać, bowiem stan badań nad okresem polskiego realizmu socjalistycznego nie jest nadal zadowalający. Dlatego też leksykon, przybliżający nie tylko tak zwanego „ducha epoki”, ale całą złożoną rzeczywistość historycznoliteracką, wzbogaconą o konieczne konteksty z zakresu teorii literatury, historii sztuki, teatru i malarstwa oraz estetyki, powinien być przyjęty jako wstępne, ale odpowiednio rozbudowane, rozpoznanie zjawisk i problemów, kluczowych dla literatury polskiej lat 1949–1955. *Słownik realizmu socjalistycznego* stanowi owoc kilkuletnich badań grupy uczonych z różnych ośrodków akademickich w Polsce. Projekt badawczy „Socrealizm”, realizowany w Instytucie Badań Literackich w latach 1996–1999, zakończył się dwudniową sesją naukową (6–7.01.1997), zaś referaty prezentowane podczas obrad przyczyniły się do powstania koncepcji słownika. Przedsięwzięcie ostatecznie realizowały, przy współpracy badaczy z całej Polski, dwa zespoły: z Pracowni Poetyki Historycznej IBL PAN i In-

stytutu Filologii Polskiej Akademii Bydgoskiej im. Kazimierza Wielkiego.

Słownik zawiera 104 hasła, związane z najważniejszymi problemami literatury okresu socrealizmu, które trafnie szkicują historyczno-literacką panoramę epoki. Kategorie estetyczne, prądy i grupy literackie, gatunki, tematy, wybrane problemy ówczesnego życia literackiego, konteksty literatury, relacje z literaturą sowiecką – to niektóre z problemów skrupulatnie rozwijanych w hasłach *Słownika*. Są one opracowane z dużą dbałością o szczegóły bibliograficzne, opatrzone licznymi cytataми z trudno dostępnych tekstów, bogate w konteksty, ale podane bardzo przystępnym stylem. Dlatego też publikacja niniejsza może także zainteresować czytelnika niekoniecznie związanego z polnastyką akademicką. Wydaje się, że spełni się też nadzieja redaktorów i autorów, by *Słownik* znalazł się wśród lektur, inspirujących dalsze szczegółowe badania nad zagadnieniami już odnotowanymi, ale i tymi, które nie znalazły szerszego omówienia w słownikowych hasłach.